

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/92/2013
Identifikačné číslo spisu:	5012200978
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5012200978.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD., v právnej veci navrhovateľky: Y. W., bytom F. XXXX/XX, W., zastúpená JUDr. Zuzanou Bakovou, advokátkou, so sídlom A. Józsefa 1, Dvory nad Žitavou, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/316/2012-56 zo dňa 3. októbra 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/316/2012-56 zo dňa 3. októbra 2013 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 23. novembra 2012 v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 28. mája 2013. Prvým rozhodnutím odporkyňa podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon) zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia, pobočky Sociálnej poisťovne Žilina, zo dňa 7.11.2012, nie je invalidná, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Druhým rozhodnutím odporkyňa naďalej zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok, nakoľko podľa posudku z 10.5.2013 nie je invalidná, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že ich náhradu navrhovateľke nepriznal.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že navrhovateľka v priebehu súdneho konania predkladala vždy novšie odborné lekárske nálezy, a z tohto dôvodu požiadal súd o vypracovanie doplnenia posudku za účelom posúdenia invalidity navrhovateľky. Navrhovateľka následne na pojednávaní dňa 3.10.2013

opäť predložila novšie odborné lekárske nálezy z neurológie z 9.9. a 20.9.2013, ktoré ale diagnosticky nehodnotia jej zdravotný stav rozdielne od hodnotenia stavu druhostupňovým posudkovým lekárom v lekárskej správe z 10.5. a 5.9.2013. Navyše predmetné závery neurologických vyšetrení sú totožné so závermi neurologického vyšetrenia z 3.6.2013 a nespochybnil tak ani posudkový záver, z ktorého súdu pri rozhodovaní vychádzal. Krajský súd tak dospel k záveru, že uznaná miera poklesu schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť je určená mierou zodpovedajúcou zákonu.

Proti rozsudku podala navrhovateľka včas odvolanie z dôvodov, že počas odvolacieho konania predložila súdu novšie odborné lekárske nálezy v záujme posúdenia jej zdravotného stavu za účelom priznania invalidity a tieto neboli súdom brané do úvahy. Navrhovateľka je matkou maloletých detí a pri poslednom pôrode došlo aj k poškodeniu panvy. Kvôli zdravotnému stavu musela ukončiť svoju podnikateľskú činnosť, kde sa venovala agroturistike a chovu koní. Nie je schopná vykonávať akúkoľvek prácu, a to vzhľadom na existujúce diagnózy súvisiace so stavom chrbtice, problémy neurologického charakteru, poškodenie pravého ramenného kĺbu, neustále hučanie v ušiach. Ťažko zvládne aj starostlivosť o domácnosť a maloleté deti. Navrhovateľka ďalej poukázala na záver neurologického vyšetrenia, podľa ktorého sa doporučuje trvalé telesné šetrenie chrbtice, nakoľko vzhľadom k degeneratívnym zmenám na chrbtici je predpoklad trvalých, recidivujúcich vertebrogénnych obtiaží. Preto považovala navrhovateľka postup odvolacieho súdu za nesprávny a navrhovala rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že rozhodnutie odporkyne zrušuje a vec jej vracia na nové konanie a rozhodnutie.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedla, že dôvody uvedené v odvolaní nepovažuje za opodstatnené. Dokazovanie vo veciach sociálneho poistenia je zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia na účely súdneho i správneho konania. Navrhovateľka neuviedla žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov. Pokiaľ navrhovateľka žiadala o ďalšie vyšetrenia, odporkyňa tu poukázala na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, sú vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Podľa odporkyne navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Navrhovala preto rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 30. júna 2015 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Podľa § 71 zákona je poistenec invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (ods. 1).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (ods. 3).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zdravotnej dokumentácie a komplexných vyšetrení a ich záverov (ods. 4).

V konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 zákona), je nevyhnutnou požiadavkou dôsledne objasnený

zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vzhľadom na to, že posúdenie dlhodobosti nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia príslušnej pobočky resp. ústredia (§ 153 ods. 5 zákona).

Z obsahu pripojeného administratívneho spisu súd zistil, že zdravotný stav navrhovateľky bol posudzovaný dňa 7.11.2012, na základe jej žiadosti o invalidný dôchodok, lekárom vykonávajúcim lekársku posudkovú činnosť Sociálnej poisťovne, pobočka Žilina. Rozhodujúcim zdravotným postihnutím sú Degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách s miernym funkčným postihnutím XV., 3.b, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 30 %. Podľa posudku ide o posudzovanú, s udávaním viacročných bolestí chrbtice, pre ktoré bolo realizované grafické vyšetrenie s potvrdeným ľavostranným čiastočným vykľutím medzistavcovej platničky L4-L5 bez známk útlaku miešneho vaku, pridružené bolesti chrbtice v oblasti krčného úseku, neurológom bez potvrdenia zánikovej lézie nervového systému. Pre intermitentné pocity tŕpnutia oboch rúk bolo realizované EMG vyšetrenie vo februári, kde nález nekoreluje s diagnózou úžinového syndrómu obojstranne. Pre bolesti drobných kĺbov rúk liečená reumatológom, prítomné je zhrubnutie drobných kĺbov oboch rúk, bez zápalovej aktivity, reumatológ popisuje systematickú svalovú silu s plným úchopom. Realizované denzitometrické vyšetrenie je v norme, bez potvrdenie osteoporózy. Bolesti chrbtice hodnotí ako ľahkú až stredne ťažkú poruchu pohyblivosti. Pre pridružené bolesti pravého ramena bolo realizované MR vyšetrenie, ktoré potvrdilo len ľahšie zápalové zmeny, bez potvrdenia iných patologických a degeneratívnych zmien na pravom ramennom kĺbe. Na základe dostupných odborných nálezov a vlastného vyšetrenia stanovili MPSVZČ pre viacetážové bolesti chrbtice, bez koreňového dráždenia a bez výraznejšieho funkčného obmedzenia 30 %, čo je stred rozpätia, artritída drobných kĺbov rúk bez známk zápalu a bez známk zápalu bez obmedzenia úchopovej funkcie oboch rúk a bez zníženia svalovej sily je t. č. posudkovo bezvýznamné, ako aj bolesti pravého ramena bez potvrdených patologických zmien na MR vyšetrení, klinicky prejavujúce sa len miernym obmedzením hybnosti na dominantnej končatine sú t. č. tiež posudkovo bezvýznamné. Podľa výroku tak navrhovateľka nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Následne bolo Sociálnou poisťovňou, ústredie dňa 23.11.2012 vydané rozhodnutie, ktorým bola zamietnutá žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok.

Na základe opravného prostriedku navrhovateľky z 31.12.2012 bol zdravotný stav navrhovateľky znova posudzovaný dňa 4.3.2013, lekárom vykonávajúcim lekársku posudkovú činnosť Sociálnej poisťovne, pobočka Žilina. Rozhodujúcim zdravotným postihnutím sú Degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách s miernym funkčným postihnutím XV., E., 3.c, s mierou poklesu 40 %. Podľa posudku 40-ročná posudzovaná, stredoškolsky vzdelaná, t. č. nepracuje, s udávanými viacročnými bolesťami chrbtice, pre ktoré bolo realizované grafické vyšetrenie (CT v r. 2011) s potvrdeným ľavostranným čiastočným vykľutím medzistavcovej platničky L4-L5 bez známk útlaku miešneho vaku, neurológom bez potvrdenia zánikovej lézie nervového systému, pridružené bolesti chrbtice v oblasti krčného úseku. Po analgetickej liečbe nedošlo k ústupu bolestí v oblasti krčnej chrbtice, preto bolo v januári 2013 realizované grafické vyš. - MR C chrbtice, ktoré zobrazilo v oblasti C6-7 vykľutie medzistavcovej platničky s kontaktom na miešny koreň C7 a v oblasti C5-6 čiastočné vykľutie medzistavc. platničky bez evidentnej deformácie a kompresie. Po grafickom vyšetrení bolo realizované kontrolné neurolog. vyšetrenie, kde neurológ hodnotí stav ako chronické bolesti krčnej chrbtice s výraznou poruchou kinetiky a klinicky stav hodnotí ako pseudoradikul. dráždenie. Ostatné časti chrbtice sú bez zrejmych klinických prejavov. Pre intermitentné pocity tŕpnutia oboch rúk bolo realizované EMG vyšetrenie vo februári 2012., kde nález nekoreluje s diagnózou úžinového syndrómu obojstranne. Pre bolesti drobných kĺbov rúk liečená reumatológom, prítomné je zhrubnutie drobných

kĺbov oboch rúk, bez zápalovej aktivity, reumatológ popisuje symetrickú svalovú silu s plným úchopom. Realizované denzitometrické vyšetrenie je v norme, bez potvrdenia osteoporózy. Taktiež bolesti chrbtice hodnotí ako ľahkú až stredne ťažkú poruchu pohyblivosti. Pre pridružené bolesti pravého ramena bolo realizované MR vyšetrenie, ktoré potvrdilo len ľahšie zápalové zmeny, bez potvrdenia iných patologických a degeneratívnych zmien na pravom ramennom kĺbe, klinicky s obmedzením pohyblivosti len ľahšieho stupňa, ale pociťovanou bolestivosťou pri dvíhaní pravej ruky. Pre udávané bolesti bedrových zhybov bola vyšetrená ortopédom, ktorý opakovane nepotvrdzuje koxartrozu, klinicky je prítomné len mierne obmedzenie vnútornej rotácie bedrových zhybov, ktoré nespôsobuje obmedzenie pohybu pri chôdzi, chôdza je bez opory, posudzovaná je plne mobilná. Po zhodnotení novodoložených odborných nálezov a vlastného vyšetrenia stanovili MPSVZČ 40% pre viacetážové bolesti chrbtice, bez výraznejšieho funkčného obmedzenia a klinicky prejavujúcim sa pseudoradikul. syndromom, bez svalových hypotrofií a bez prítomnej poruchy zvieračov. Artritída drobných kĺbov rúk bez známk zápalu a bez obmedzenia úchopovej funkcie oboch rúk a bez zníženia svalovej sily je t. č. posudkovovo nevýznamné, ako aj bolesti pravého ramena bez potvrdených patologických zmien na MR vyšetrení, klinicky prejavujúce sa len miernym obmedzením hybnosti na dominantnej končatine sú t. č. taktiež posudkovovo nevýznamné.

Následne bol zdravotný stav navrhovateľky posudzovaný dňa 10.5.2013, posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredia, vysunuté pracovisko v Žiline, pričom dospel k rovnakému záveru pokiaľ ide o rozhodujúce zdravotné postihnutie i mieru poklesu, ako tomu bolo pri predchádzajúcom posudzovaní. Podľa posudku a posudkový lekár v odvolacom konaní oboznámil s celou doručenou zdravotnou dokumentáciou, so všetkými predloženými odbornými nálezmi, vykonal vlastné vyšetrenie. Doložené odborné vyšetrenia sú dostačujúce k posúdeniu zdravotného stavu a k určení MPSVZČ a nevidí dôvod pre prizvanie znalca z odboru ortopédie, ako žiada navrhovateľka vo svojom odvolaní. Navrhovateľka s viacročnou anamnézou bolestí chrbtice, hlavne v krčnej a driekovej oblasti, s nálezom degeneratívnych deformačných zmien intervertebrálnych diskov v oblasti C6-7 s prejavmi hernie a kontaktu na miešny koreň C7, v oblasti L4-5 a C5-6 protrúzie bez jednoznačných známk kompresie miechy a prejavov miešnej myelopatie. Neurológ vo svojich odborných nálezoch hodnotí klinický priebeh v oblasti krčnej chrbtice s výraznou poruchou kinetiky s intermitentnými prejavmi pseudoradikulárneho (nepravého) CB sy., viac vpravo. Pri náleze na driekovej chrbtici bez zrejmych klinických prejavov, stav je potencovaný v oblasti krčnej chrbtice aj chron. periartritídou pravého ramenného kĺbu, preto po zhodnotení týchto nálezov ochorenie zaradil do Kap. XV., E, 4.c/ na dolnej hranici rozpätia, t. j. 40 %, keďže nie sú zjavné poruchy miešnych koreňov. Ostatné ochorenia uvedené v dg. záveroch pri osobitnom hodnotení svojou mierou neprevyšujú rozhodujúce zdravotné postihnutie, pri hodnotení vzájomných súvislostí túto mieru viac neovplyvňujú. Polyartropatia drobných kĺbov bez dôkazu systémového ochorenia so zachovaním úchopovej schopnosti oboch rúk. Klinický nález na bedrových kĺboch je s miernym obmedzením rotácie vľavo, ostatné pohyby voľné.

Dňa 28.5.2013 bolo odporkyňou vydané nové rozhodnutie, ktorým naďalej zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok.

Zdravotný stav navrhovateľky bol posudzovaný aj 5.9.2013, na základe dožiadania krajského súdu, pričom posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredia, vysunuté pracovisko Žilina dospel k rovnakým záverom, ako pri jeho predchádzajúcom posudzovaní. Podľa posudku sa na žiadosť Krajského súdu v Žiline zo dňa 8.8.2013 posudkový lekár opätovne oboznámil s celou posudkovou spisovou dokumentáciou, s novodoloženými odbornými nálezmi, ktoré nedokumentujú zhoršenie zdravotného stavu. Navrhovateľka hospit. na ortoped. odd. v OS/2013, pri prijatí nález na chrbtici prakticky identický ako pri posúdení zdravotného stavu dňa 10. mája 2013. Rovnako aj neurologický nález zo dňa 3.6.2013 bez zhoršenia oproti predchádzajúcim vyšetreniam. MPSVZČ je naďalej 40 %. Hodnotenie MPSVZČ je pre navrhovateľku vzhľadom k odborným lekárske nálezom, ako aj s ohľadom na vlastné vyšetrenie zo dňa 10. mája 2013 viac ako priaznivé.

Krajský súd následne vydal napadnutý rozsudok, ktorým rozhodnutie odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok potvrdil.

Odvolačí súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi rozsudku krajského súdu, ktorý po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporkyne postupom podľa § 250l a nasl. OSP dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne je zákonné a vecne správne.

Podľa názoru odvolacieho súdu, je z postupu krajského súdu zrejmé, že dôsledne skúmal, či závery podaných posudkov majú podklad v lekárskejších nálezoch a vyšetreniach všetkých zdravotných problémov, ktoré navrhovateľka udávala, najmä tých, ktoré sú z objektívneho hľadiska spôsobilé znižovať pracovný potenciál. Krajský súd preto nepochybil, ak na základe výsledkov vykonaného dokazovania považoval rozhodnutie odporkyne za správne a odvolaniu navrhovateľky nevyhovel.

Navrhovateľka nepredložila v odvolacom konaní žiaden dôkaz, ktorý by tento záver spochybňoval, alebo ktorý by nasvedčoval inému rozsahu zdravotného poškodenia, ako bol ustálený. Neuviedol nič nové, čím by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, preto súd považoval za nedôvodné, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Posudky posudkových lekárov predložené v konaní sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Ak by sa však v budúcnosti zdravotný stav navrhovateľky zhoršil, nič jej nebráni opätovne podať žiadosť o posúdenie jej aktuálneho zdravotného stavu.

Posudky vypracované v tomto konaní dospeli vždy k rovnakým záverom, pokiaľ ide o rozhodujúce zdravotné postihnutie a okrem prvého posudku aj pokiaľ ide o mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Počas preskúmania rozhodnutia správneho orgánu na krajskom súde bolo vykonané dostatočné dokazovanie. Krajský súd dal ešte v priebehu súdneho konania vypracovať nový posudok, ktorý vzal do úvahy a preskúmal všetky lekárske správy predložené navrhovateľkou. Posudkoví lekári vždy dospeli k totožným záverom. Odvolací súd nemá pochybnosti o správnosti týchto záverov, nakoľko tieto posudky sú zrozumiteľné, logické a bez rozporov. Z jednotlivých posudkov vyplýva, že posudkoví lekári odborne posúdili a vyhodnotili zdravotný stav navrhovateľky a zhodne dospeli k záveru, že zhoršenie zdravotného stavu navrhovateľky je na úrovni 40 %.

Na základe výsledkov vykonaného dokazovania, podľa názoru odvolacieho súdu, krajský súd dôvodne považoval rozhodnutie odporkyne za správne a odvolaniu navrhovateľky nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 OSP tak, že ich náhradu navrhovateľke nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebola úspešná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.